

Parlamentārās izmeklēšanas ziņojumu vēl var torpedēt

Jānis LASMANIS

Pēc gandrīz gadu ilguša darba un par spīti dažādu sazvērēstības teoriju višanai Zolitūdes traģēdijas parlamentārās izmeklēšanas komisija otrdien apstiprināja gala ziņojumu, kurā vārdos nosauktas morālo un politisko atbildību nesošās amatpersonas. Tiesa, ziņojuma nolāsišanu vēl var torpedēt Vienotību pārstāvošais komisijas sekretārs Ints Dālderis.

nības Inguna Ribena šajā balsojumā nepiedalījās), atbildīgo uzvārdi gala ziņojumā tika saglabāti.

Atbildīgo saraksts nepilnīgs

Kā politiski un morāli atbildīgas amatpersonas gala ziņojumā minētas: toreizējais Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*), bijušie ekonomikas ministri Artis Kampars (*Vienotība*) un Daniels Pavluts, bijušie Ekonomikas ministrijas valsts sekretāri Anrijs Matiss (*Vienotība*) un Juris Pūce (*Latvijas attīstībai*), Rīgas domes priekšsēdētājs Nils Ušakovs (*Saskaņa*) un Rīgas pilsētas būvvaldes vadītājs Inguss Vircavs.

J. Vectirāns *Neatkarīgajai* skaidroja, ka nav vēlējis tikai dažu uzvārdi iekļaušanu ziņojumā, jo tajā vajadzējis atrasties vismaz piecdesmit, un šādu pozīciju viņš ieturējis visu komisijas darbības laiku.

Savukārt K. Seržants, kurš līdz šim neatbalstīja uzvārdi iekļaušanu, to tomēr atbalstījis, jo saskaņā ar I. Dāldera priekšlikumu no gala ziņojuma tiktu dzēsta rindkopa, kurā paskaidrots – traģēdiju netieši veicinājusi Valsts būvinspekcijas likvidēšana. Šī nianse viņam šķitu-

si būtiska. Tiesa, viņš uzskata, ka gala ziņojumā varētu nebūt iekļauts V. Dombrovskis, bet viņa vietā vajadzētu būt Vjačeslavam Dombrovskim (Reformu partija, bijušais Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās attīstības komisijas priekšsēdētājs).

Savukārt I. Ribena uzskatīja, ka Saeima, veidojot izmeklēšanas komisiju, nav devusi tai mandātu nosaukt vainīgos vai atbildīgos 54 cilvēku dzīvības paņēmušajā traģēdijā, tāpēc viņa par I. Dāldera priekšlikumu nebalsoja vispār.

Izšķirsies ziņojuma liktenis

Tomēr gala ziņojumu ar visiem vainīgajiem viņa atbalstīja. Tāpat rīkojās arī I. Dāldera priekšlikumu neatbalstījušais J. Vectirāns, opozīcijā atstājot vien *Vienotības* Alekseju Loskutovu un I. Dālderi, kā arī *Saskaņas* Zentu Tretjaku un Igoru Zujevu. Pēdējie divi gan balsojumā atturējās, kas pēc būtības uzskatāms kā balsojums «pret».

Saskaņā ar spēkā esošo parlamentāro izmeklēšanas komisiju darbību reglamentējošo likumu tagad gala ziņojums pirms tā nolāsišanas Saeimas sēdē jāparaksta

komisijas priekšsēdētājam Ringoldam Balodim un sekretāram I. Dālderim. Taču viņš pēc komisijas sēdes paziņoja, ka gala ziņojumu neparakstīs. Tādējādi tā nolāsišana Saeimā varētu tikt apgrūtināta.

Šķērslī apies

Pats I. Dālderis skaidro, ka līdz ar atbildīgo uzvārdi iekļaušanu ziņojumā tas zaudējis savu jēgu, jo kļūvis par politiskās izrēķināšanās instrumentu. «Ne jau politiķi ir tie, kam jāvērtē citu politiķu atbildība,» uzskata I. Dālderis.

Komisijas priekšsēdētājs gan neuzskata, ka viņa sekretāra nodoms varētu kavēt ziņojuma nolāsišanu Saeimā, tā turpmāko izskatīšanu atbildīgajās Saeimas komisijās un ziņojumā pieminētajās ministrijās.

R. Balodis atgādina, ka komisija vēl būs lemttiesīga vairāk nekā nedēļu un gadījumā, ja I. Dālderis tiešām iespējams, tā varētu pārvēlēt komisijas sekretāru. Viņš gan pieļauj, ka *Vienotība* varētu mēģināt *noraut kvorumu* Saeimas sēdei, kurā plānots nolāst ziņojumu. Šādā gadījumā sēde nenotiktu un ziņojums paliktu skaļi nenolāstis un neapspriests uz nenoteiktu laiku. ■

Zolitūdes traģēdijas lietā tiesāsies par simtiem miljonu eiro

Antra GABRE

Zolitūdes traģēdijas krimināllietas izskatīšanu plānots sākt 8. decembrī Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesās.

Lietas izskatīšana pirmajā instancē varētu ilgt aptuveni gadu, bet šobrīd ir ļoti grūti pat prognozēt, kad tiesvedībai varēs pielikt punktu, nosaukt vainīgos un uzināt viņiem piespriesto sodu. Kāda ir šīs krimināllietas līdzšinējā bilance?

Prokuratūra par cietušajiem krimināllietā atzinusi 263 personas. Kopējais pieteiktais kompensācijas apmērs ir pārsniedzis 155 miljonus eiro. Par cietušajiem atzītas ne tikai fiziskas personas, bet arī juridiskas. Piemēram, uzņēmums *Maxima Latvija*. *Neatkarīgā* vakar rakstīja, ka uzņēmumam veikala sagrūšanas rezultātā radīti 1,7 miljonu eiro lieli zaudējumi. Uz 4,4 miljonu eiro lielu kompensāciju par sabrukūšo ēker arī *Maxima Latvija* īpašniekiem piederošā SIA *Tineo*, kas traģēdijas brīdī bija tirdzniecības ēkas īpašnieks un apsaimniekotājs. Cietušā statuss piemērots arī SIA *Narvesen Baltija*. Uzņēmuma

veikals nomāja telpas *Tineo* piederošajā tirdzniecības centrā.

Apsūdzības pašaļaik uzrādītas uzņēmuma *Re&Re* būvdarbu vadītājam Staņislavam Kumpiņam un būvuzraugam Mārtiņam Draudiņam. Abiem kā drošības līdzeklis noteikts aizliegums izbraukt no valsts, policijas uzraudzība un aizliegums tikt ar noteiktiem cilvēkiem. Uz apsūdzēto sola jāsežās arī sabrukūšā lielveikala *Maxima* ekspertīzes veicējam Andrim Gulbim (drošības līdzeklis – nodošana policijās uzraudzībā), būvprojekta vadītājam Andrim Kalinkam (piemērots mantas arests) un *Maxima* būvīnženierim Ivaram Sergetam (noteikts drošības līdzeklis – policijas uzraudzība). Šīm piecām personām uzrādīta arī apsūdzība par nonāvēšanu aiz neuzmanības.

Vēl apsūdzības par valsts amatpersonas pienākumu nepildīšanu, kas izraisījusi smagas sekas, uzrādītas toreizējiem Rīgas pilsētas būvvaldes darbiniekiem – ekspertei Marijai Treijai, Rīgas pilsētas būvinspekcijas priekšnieka vietniekam Jānim Balodim un būvinspekcijas priekšnieka vietniecei Aijai Melņikovai.

Traģēdijas izmeklēšanas laikā par dokumentu viltošanu ar 1920 eiro jeb sešām minimālajām

mēnešalgām ticis sodīts vairs neeksistējoša uzņēmuma SIA *Monce* īpašnieks un valdes loceklis Viktors Ivanovs. Šī SIA, kas veica metālkonstrukciju montāžu, bija apakšapakšuzņēmējs Zolitūdes objektā. Rīgas tiesas apgabala prokuratūra pie kriminālatbildības ir saukusi arī SIA *Maxima Latvija* darbinieci Innu Šuvajevu par darba aizsardzības noteikumu pārkāpšanu, ja tas izraisījis cilvēka nāvi vai smagus miesas bojājumus.

Krimināllietā par cietušajiem atzītas 263 personas

Krimināllietā process sākts pret piecām juridiskām personām, un trim no tām – *Maxima Latvija*, arhitektu firmai *Kubs* un *HND grupa* – arestēti īpašumi. *Maxima Latvija* arests uzlikt vairāk nekā 40 īpašumiem, kuru tirgus vērtība varētu sasniegt 80 miljonus eiro. Tas šajā lietā ir vislielākais nodrošinā-

juma apmērs, pat ja rēķinātu tikai pēc zemesgrāmatu datiem, kur īpašumu vērtība noteikta uz pusi zemāka. Arhitektu firmai *Kubs* arestētas mašīnas un viens motocikls. Jāatgādina, ka neilgi pēc Zolitūdes traģēdijas *Kubs* pārreģistrēja uz citas firmas vārda četrus luksusa auto, bet, kad šī shēma atklājas, atreģistrēja tos atpakaļ. Savukārt I. Sergeta pārstāvētā firma *HND grupa* bijusi vistrūcīgākā – tas kontos bijis iespējams arestēt dažus tūkstošus eiro. Manta netika arestēta SIA *CMConsulting*, kas nolīga M. Draudiņu, kā arī ģenerāļuzņēmējam *Re&Re*.

Saistībā ar Zolitūdes traģēdiju vairāki cietušie civilprocesuālā kārtībā ir vērsušies pret uzņēmumiem *Maxima Latvija*, *Re&Re*, *Tineo*, *Homburg Zolitūde* (sagruvušās veikala ēkas projekta pasūtītājs un līdzīpašnieks), *Kubs*, *CMConsulting*, *HND grupa*, kā arī pret Rīgas pilsētas pašvaldību. Cietušie uzskata, ka šie atbildētāji, pret kuriem celta prasība, pielāvuši prettiesisku bezdarbību, nenodrošinot cilvēka dzīvībai un veselībai atbilstošu vidi būvniecības un telpu ekspluatācijas procesā, kas noveda pie smagām sekām. Viņi vēlas piedzīt atbildību par morālo kaitējumu. ■